

Sygn. akt VIII *Pa 131/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Grzegorz Tyrka (spr.)
Sędziowie:	Jolanta Łanowy-Klimek del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2020r. w Gliwicach

sprawy z powództwa D. K.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 18 lutego 2019 r. **sygn. akt** IV P 651/18

oddala apelację.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel (-) sędzia Grzegorz Tyrka (spr.) (-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. akt VIII Pa 131/19

UZASADNIENIE

Powódka D. K. domagała się zasądzenia od pozwanej Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. na swoją rzecz kwoty 10 000 zł tytułem świadczenia rekompensacyjnego w związku z utratą prawa do bezpłatnego węgla.

W uzasadnieniu podała, że po śmierci męża J. S., który pobierał emeryturę górniczą i deputat węglowy otrzymała rentę rodzinną i deputat węglowy. Podniosła, że wprawdzie wyszła ponownie za mąż jednakże nadal pobiera rentę rodzinną po pierwszym mężu.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podała, że powódka nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do rekompensaty na mocy art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971), bowiem nie posiada statusu wdowy w rozumieniu prawa cywilnego. Powódka, będąc wdową, zawarła związek małżeński.

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2019 roku Sąd Rejonowy w Zabrze w pkt 1 zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10 000 zł tytułem rekompensaty, w pkt 2 orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że małżonek powódki J. S. był pracownikiem KWK (...) w R. w okresie od 14 stycznia 1975 roku do 15 czerwca 1991 roku. Po ustaniu zatrudnienia J. S. przeszedł na emeryturę. Jako emerytowi przysługiwał mu deputat węglowy. J. S. zmarł w 2012r. Powódka w 2015 roku ponownie wyszła za mąż. Pismem z 5 lutego 2018 roku pozwana odmówiła powódce przyznania rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Powódka ma ustalone prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu J. S..

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) – zwaną dalej ustawą – osobami uprawnionymi do świadczenia rekompensacyjnego są emeryci i renciści mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej „rentą” i pobierający to świadczenie, uprawnieni w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń oraz wdowy, wdowcy i sieroty mający ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa wyżej.

Sąd Rejonowy uznał, że wdowa po zmarłym emerycie i renciście, o którym mowa w ustawie, zachowuje prawo do rekompensaty mimo, że ponownie zawarła związek małżeński.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 września 2005 roku w sprawie III AUa 231/04, w którym wskazał, że brak jest ustawowych podstaw do twierdzenia, że wdowa, która ponownie zawarła związek małżeński, wobec utraty statusu wdowy, traci prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Regulacja ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest w tym zakresie jednolita i ustawa nie przewiduje żadnych odstępstw.

Sąd Rejonowy podniósł, że skoro powódka nie utraciła prawa do renty rodzinnej po zmarłym pierwszym małżonku to, zgodnie z ustawą spełnia przesłankę do nabycia prawa do rekompensaty.

O kosztach sądowych orzeczono na mocy art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018 roku, poz. 300).

Pozwana wniosła apelację, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa oraz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwana zarzuciła:

1.sprzecznosc istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie art.233§1 k.p.c. przez brak rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wszechstronny i dowolną ocenę dowodów w następstwie przyjęcia, że zmarły mąż powódki w trakcie pobierania do emerytury uprawniony był do bezpłatnego węgla, a powódka nie utraciła statusu wdowy po J. S. w wyniku ponownego zamążpójścia;

2.naruszenie przepisów postępowania, a to art.6 k.c. i art.232 k.p.c. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w następstwie przyjęcia, że powódka wykazała, iż jest osobą uprawnioną do otrzymania rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla;

3.naruszenie prawa materialnego, a to art.3 w związku z art. 2 pkt 1) i 2) ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U z 2017 r. poz. 1971) poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie w następstwie przyjęcia, że powódka pomimo ponownego zawarcia związku małżeńskiego jest wdową po emerycie uprawnionym w trakcie pobierania emerytury górniczej do bezpłatnego węgla.

Powódka na rozprawie w dniu 30 stycznia 2020 roku wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa procesowego, w tym art.233 k.p.c., ani też przepisów prawa materialnego. Zaskarżony wyrok tego Sądu w pełni odpowiada prawu.

Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy osobą uprawnioną do rekompensaty jest:

- a) emeryt (rencista) mający ustalone prawo do emerytury (renty z tytułu niezdolności do pracy), i pobierający to świadczenie,
- b) emeryt (rencista) uprawniony w trakcie pobierania emerytury (renty) do bezpłatnego węgla na podstawie układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym,
- c) regulacje (np. układ zbiorowy pracy, porozumienie), na podstawie których emeryt (rencista) posiadał prawo do bezpłatnego węgla utraciły moc przed dniem 24 października 2017 roku (dzień następujący po dniu wejścia w życie ustawy), na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Słusznie w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy przyjął, że zmarły w 2012 roku małżonek powódki J. S. legitymował się statusem emeryta i posiadał prawo do deputatu węglowego. Okoliczność tę potwierdziła powódka na rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 30 stycznia 2020r., oświadczając równocześnie, że sama również pobierała deputat węglowy w firmie talonów na węgiel po śmierci męża, aż do 2014r. Zatem zmarły mąż powódki spełniał przesłanki do rekompensaty, bowiem posiadał prawo do emerytury, pobierał to świadczenie i w trakcie jego pobierania posiadał prawo do bezpłatnego węgla.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy prawo do rekompensaty posiada także wdowa mająca ustalone prawo do renty rodzinnej po emerycie, o którym mowa w art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy.

Powódka posiada prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku, który spełnia przesłanki określone w art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy. Powódka ponownie zawarła związek małżeński i nie utraciła prawa do renty rodzinnej po zmarłym pierwszym małżonku.

Zasadniczo kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy regulacją art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy zostały objęte osoby (mające status wdowy/wdowca), które posiadając prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku, ponownie zawarły związek małżeński.

Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko Sądu Rejonowego, że wdowa poprzez fakt ponownego zamążpójścia nie przestaje spełniać przesłanki bycia wdową po zmarłym górniku i nie zostaje w ten sposób wyłączona z kręgu osób uprawnionych w rozumieniu art. 2 ust 1 lit. b). Przepis ten odnosi się do wdowy mającej ustalone prawo do renty

rodzinnej, a nie do terminu wdowy na gruncie prawa cywilnego. Wdowa, która zawarła ponownie związek małżeński, nadal posiada prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Taka interpretacja art. 2 ust. 1 lit. b) ustawy pozwoli na osiągnięcie celu ustawy, jakim jest „zrekompensowanie, do pewnego stopnia, w ramach możliwości budżetu państwa, strat finansowych poniesionych przez osoby, które otrzymywały bezpłatny węgiel w naturze lub w ekwiwalencie na podstawie układów zbiorowych pracy i porozumień z nimi związanych” (z uzasadnienia projektu ustawy).

W związku z powyższym powódka posiada prawo do rekompensaty zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy.

Na mocy art. 385 k.p.c. należało zatem oddalić apelację jako bezzasadną.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel (-) sędzia Grzegorz Tyrka (spr.) (-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek